

□ De Eenhoorn, Middenweg 189 te Middenbeemster.

Foto Studio Wick Natziijl

De Eenhoorn symbool voor rijke Beemster

Van onze verslaggever

ED DEKKER *u-l-g-3*

MIDDENBEEMSTER — 'De mooiste renaissanceboerderij van Noord-Holland'. Beter had voorzitter J. Schilstra het vorig jaar niet kunnen zeggen bij de uitreiking van de 'Stolp Award' van de 'Vrienden van de stolp' aan E. van der Molen. De eigenaar/bewoner van De Eenhoorn verdiende de onderscheiding voor de forse restauratie van deze monumentale hereboerderij in Middenbeemster. Over de naam valt veel te zeggen. Niet alles. Dat kan alleen Hendrik Moutmaecker, geboren in 1654.

Hendrik Moutmaecker werd in 1681 eigenaar van de 'bovenkavel' 57 in de Beemster. Al eerder stond op deze plek aan de Middenweg een hofstede. Moutmaecker moet de bouwheer van De Eenhoorn zijn geweest. De gevelsteen van de stolp draagt het jaartal 1682, naar mag worden aangenomen het jaar van bouw. Het is niet bekend hoe lang Hendrik Moutmaecker eigenaar is geweest. Hij overleed voor 1689, in welk jaar zijn weduwe Niesje Brouwers hertrouwde met Antonie Houttuyn.

De Amsterdamse klokkegevel van het rijksmonument is sinds de bouw gesierd met een beeldhouwwerk in de tempaan. De stenen creatie beeldt een paard met een hoorn uit. Een eenhoorn is bekend als een ontembaar fabeldier in de mythologie, waaraan bijzondere krachten werden toegekend. Het dier symboliseert zuiverheid, moed en scheppingskracht.

De naam suggereert een relatie met Hoorn. Deze stad voert sinds het einde van de zestiende eeuw een zittende eenhoorn als schildhouder. Hendrick Moutmaecker lijkt echter niets met Hoorn, in de Gouden Eeuw de hoofdplaats van West-Friesland, te maken hebben gehad. De bouwer van De Eenhoorn

was schepen van de stad Alkmaar.

Moutmaecker was, zijn naam verradt het al, ook bierbrouwer. Alkmaar kende in de zeventiende eeuw geen brouwerij De Eenhoorn, zo is amateur historicus en publicist Th. Dinkla uit Alkmaar gebleken bij grondig archiefonderzoek. Wél in de achttiende eeuw, maar toen behoorde Hendrik Moutmaecker niet meer tot de levenden. Het huidige buurthuis De Eenhoorn aan het Verdrongenoord dankt overigens zijn naam aan de vroegere, gelijknamige Alkmaarse bierbrouwerij.

De naamgever van het heerschapshuis, waarin achterin de agrarische pachter woonde, heeft zich waarschijnlijk laten leiden door de mythe dat het fabeldier in staat was om vruchtbaar te maken. Zijn hoorn was een geliefd potentieverhogend middel. De Beemster, in het begin van de zeventiende eeuw de eerste grote droogmakerij, bood productieve grond. Hendrik Moutmaecker vertrok in 1675 naar Purmerend waar hij trouwde met Niesje Brouwers. Ook in Purmerend is onderzoeker Dinkla geen bierbrouwerij De Eenhoorn in de zeventiende eeuw tegengekomen. Moutmaecker zal in Purmerend hebben gewoond toen hij in 1682 De Eenhoorn liet bouwen. Deze naam werd in de zeventiende eeuw vaak gegeven aan woon- en pakhuizen.

De Eenhoorn - die in latere jaren afwisselend 'Toeval', 'De Toevlucht' en 'De Berg Tabor' werd genoemd - is het oudste overgebleven monument in de rijke Beemster dat herinnert aan de jaren rond 1640. De 28 jaar daarvoor drooggelegde polder telde in dat jaar 52 herenhuizen en kende meer buitenplaatsen dan bij voorbeeld de Vechtstreek. Huidig eigenaar/bewoner Van der Molen heeft de vruchtbare tuin, grenzend aan de heerschapskamers, in zijn oorspronkelijke staat hersteld, een 'plaisirhuys' waardig.